

Ο π. Γεώργιος Καψάνης ως Θεολόγος (6ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

15. Άφησα τελευταίες μερικές αναφορές στην θεολογική μαρτυρία του Γέροντος σε θέματα που αφορούν το ήθος του Ορθοδόξου λαού μας. Άλλοτε δειλά και άλλοτε ανερυθρίαστα, ανατρέπεται το ευαγγελικό ήθος και εισάγονται στην ζωή του λαού νόθες διδασκαλίες και πρακτικές. Οσάκις εκδηλώνονταν τέτοια κρούσματα, ο Γέροντας δεν έμενε αδρανής αλλά ελάμβανε θέσι. Ακόμη και όταν ο λόγος του απευθύνετο σε μη εκκλησιαστικά πρόσωπα, δεν έχανε την θεολογική του σημασία και την εκκλησιαστική του διάστασι.

Πρώτη μνημονεύω την επιστολή διαμαρτυρίας του Γέροντος Γεωργίου, ως Καθηγουμένου της Μονής Γρηγορίου, προς τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης το 1986, όταν το Δημοτικό συμβούλιο της πόλεως απεφάσισε «την έκδοση ψηφίσματος προς την Κυβέρνηση για τη γρήγορη κατάθεση και ψήφιση του νομοσχεδίου για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων». Η επιστολή αυτή είναι ένα κειμήλιο. Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Σύναξη» (τεύχ. 18, 1986). Την χαρακτηρίζει λεπτότης, ευγένεια, πληρότης επιχειρημάτων, αποφασιστικότητας. Λέγει ο Γέροντας: «Η νομιμοποίησις των αμβλώσεων σημαίνει επιβράβευσι του εγωισμού και όχι της ελευθερίας... Είμαι αληθινά ελεύθερος όχι όταν κάνω ο, τι ο εγωισμός και η φιλαυτία μου απαιτούν, αλλά όταν κάνω ο, τι η αγάπη επιβάλλει». Και καταλήγει: «Τολμώ να σας παρακαλέσω να επανεξετάσετε και αναθεωρήσετε, με το δημοτικό σας συμβούλιο, το διάβημά σας αυτό και να κάνετε κάτι αντάξιο προς την χριστιανική σας συνείδησι».

Η συμβολή του Γέροντος στον αγώνα κατά της δημεύσεως της μοναστηριακής περιουσίας από την Πολιτεία το 1987 είχε τον χαρακτήρα εθνεγερτικού σαλπίσματος. Σε άρθρο του που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Μακεδονία» (25-12-1987) με τίτλο «Χριστούγεννα και διωγμός της πίστης» έγραφε: «Έχοντας βαθειά συνείδησι, όπως και η μεγάλη πλειονότης των Ελλήνων, της σημασίας των μοναστηριών μας για την πίστι μας και το έθνος μας, θεωρώ το μέτρο αυτό ως εθνική συμφορά και υψώνω ουρανομήκη φωνή διαμαρτυρίας... Υπενθυμίζουμε ότι υπεράνω κάθε προσκαίρου ανθρωπίνης ιδεολογίας, εξουσίας και κόμματος είναι η αιωνία ορθόδοξος χριστιανική μας πίστις, που σώζει τον άνθρωπο, το έθνος και

είναι η μοναδική ενοποιός υπερκομματική για τον απανταχού ελληνισμό δύναμις. Για την πίστι αυτή μοναχισμός, κλήρος και λαός θα αγωνισθούμε και αν χρειασθή θα θυσιάσουμε».

Η προβολή της βλασφήμου ταινίας των Σκορτσέζε-Καζαντζάκη «Ο τελευταίος πειρασμός» είχε κινητοποιήσει όλο τον ευσεβή λαό. Σε αυτή την κινητοποίηση είχε μετάσχει και σύσσωμη η Ιερά Κοινότης του Αγίου Όρους μαζί με πολλούς μοναχούς, μεταξύ των οποίων και ο μακαριστός άγιος Γέροντας Παΐσιος. Στην σύναξι διαμαρτυρίας ο Γέροντας Γεώργιος εξεφώνησε ομιλία προς τον συγκεντρωμένο πιστό λαό, στην οποία μεταξύ άλλων είχε ειπεί: «Ο ιδρυτής της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Θεσσαλονίκης μέγας Παύλος βροντοφωνεί: Έλληνες Ορθόδοξοι Χριστιανοί, “τη ελευθερία, η Χριστός υμάς ηλευθέρωσε, στήκετε και μη ζυγώ δουλείας πάλιν ενέχεσθε”. Η ελευθερία του Καζαντζάκη και του Σκορτσέζε είναι ψευδοελευθερία. Γι’ αυτό και οι Καζαντζάκης και Σκορτσέζε δεν είναι προφήτες, είναι ψευδοπροφήτες. Χρησιμοποιούν την τέχνη, για να διαστρεβλώσουν την αλήθεια και όχι για να φανερώσουν την αλήθεια... Δεν κινδυνεύει από τις επιθέσεις αυτές ο απαθής Θεός, αλλά ο άνθρωπος που, όταν χάση τον Θεάνθρωπο, χάνει την δυνατότητα να γίνη αληθινός άνθρωπος, να απελευθερωθή από κάθε δουλεία, να συμμερισθή την Ανάστασι και την αιώνιο ζωή του Χριστού και να υψωθή στην κατά χάριν θέωσι... Εμείς ο ορθόδοξος λαός δεν ανεχόμεθα να εμπαίζεται ο Κύριος και Θεός μας. Την προσβολή κατά του Κυρίου μας αισθανόμεθα ως προσβολή και κατά του ιδικού μας προσώπου. Προσβάλλεται ο, τι ιερώτερο έχουμε στην ζωή μας. Απαιτούμε από τους αθέους και την Κυβέρνησι να σεβασθή αυτό που πιστεύουμε... Καιρός ομολογίας, μαρτυρίας, ίσως και μαρτυρίου. Κανείς ας μη δειλιάση για οποιαδήποτε σκοπιμότητα».

Από τα τρία αντιπροσωπευτικά αυτά παραδείγματα συμπεραίνεται ότι ο Γέροντας αντιπαρατάχθηκε με σθένος και αποφασιστικότητα σε φανερές και ύπουλες επιβουλές κατά της Εκκλησίας και της Ορθοδόξου Πίστεως. Οι θεολογικές, ποιμαντικές και ομολογιακές του παρεμβάσεις σε σειρά προβλημάτων που έθιγαν την τιμή και την αυτοσυνειδησία της Εκκλησίας, τον ανέδειξαν προφητικό ανάστημα, οδηγητική προσωπικότητα, σεβαστό, αν και μη αποδεκτό, ακόμη και από εκείνους, τους οποίους ήλεγχε. Σε πολλές περιπτώσεις υπέμεινε ύβρεις, λοιδορίες, χλευασμούς, απειλές και ανυπόφορες πιέσεις από τους εχθρούς της Εκκλησίας, που δεν ανέχονταν εμπόδια στο καταστρεπτικό έργο τους.

16. Οι θεολογικοί αγώνες δεν στέρησαν τον Γέροντα από την λατρεία του Θεού και το βαθύτατο σέβας προς την Θεοτόκο και τους Αγίους. Θα κλείσω την μακρά αλλά ελπίζω ενδιαφέρουσα εισήγησι με ένα μικρό απόσπασμα από ένα θεομητορικό ύμνο του Γέροντα, ο οποίος περιλαμβάνει εικοσιπέντε στροφές που αρχίζουν με το

«Ἄξιόν ἐστιν» και αναφέρονται στα γεγονότα της επιγείου ζωής της Κυρίας Θεοτόκου και σε θέματα, για τα οποία η καρδιά του Γέροντα ήθελε να την υμνήση. Τον ύμνο αυτό, που έγραψε και δημοσίευσε προς δόξαν Της στο περιοδικό «Ο Όσιος Γρηγόριος» το έτος 1988, κατακλείει με τα εξής συγκινητικά και επίκαιρα:

«Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί και την ιδική μου αμαρτωλή ψυχή παρηγορείς και Συ είσαι η ελπίδα μου για την παρούσα και την μέλλουσα ζωή, την απολογία μου στο Βήμα του Υιού Σου, και στην μητρική Σου προστασία μετά Θεόν αναθέτω τους αδελφούς μου και τα προσφιλή μου πρόσωπα τώρα και μετά την έξοδό μου από τον κόσμο αυτό.

«Ἄξιόν ἐστιν» και πάλι και πολλές φορές.

Ἄξιόν ἐστιν μακαρίζειν Σε την Θεοτόκον.

Χαίρε υπερευλογημένη Κυρία Θεοτόκε.

Χαίρε του Χριστού και δική μας Μητέρα.

Χαίρε Προστάτις και Έφορε της Εκκλησίας και του Αγίου Όρους Σου.

Χαίρε Μυριώνυμε Παρθένε, Ἄξιόν ἐστιν, Πορταίτισσα, Γοργοϋπήκοε, Οδηγήτρια, Γαλακτοτροφούσα, Γερόντισσα, Οικονόμισσα, Μυροβλύτισσα, Γλυκοφιλούσα, Παραμυθία, Επακούουσα, Φοβερά Προστασία.

Χαίρε Νύμφη Ανύμφευτε.

Χαίρε και δέχου και τους δικούς μου πτωχούς λόγους σαν βρεφικά ψελλίσματα αγάπης και λατρείας σε Σένα και τον Μονογενή Σου Υιόν.

Ελάχιστος Μοναχός

της Ιεράς Μονής του Οσίου Γρηγορίου».

Σας ευχαριστώ, και εύχομαι η νήσος των Κυθήρων να έχη την ευλογία του μακαριστού Γέροντος Γεωργίου, ο οποίος είχε εκ πατρός κυθηραϊκή καταγωγή και στην οποία συχνά ανεφέρετο. Να έχουμε όλοι την ευχή του!